

Itineraris de geologia

PALLÍ, Lluís; ROQUÉ, Carles;
BRUSI, David (editors).

Geologia de Girona. 9 itineraris de camp.

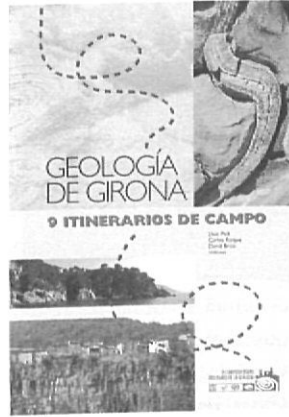
XII Simposio de la Enseñanza de la Geología.
Universitat de Girona.
Girona, 2002. 240 pàgines

La celebració a Girona del XII Simposio de la Enseñanza de la Geología, del 8 al 13 de juliol de 2002, ha facilitat la publicació d'aquest llibre. El seu objectiu és clar: oferir als participants, en gran part de fora de Catalunya, una guia de camp força completa dels punts d'interès geològic més rellevant de les contrades de Girona.

Sobre la base d'una publicació anterior, amb motiu del 3r Simposi de l'Ensenyament de les Ciències Naturals (1992), el llibre consta de dos blocs clarament diferenciats:

La primera part, *Geologia de Girona*, comença amb una síntesi de la geologia de Catalunya. Les 18 planes, profusament il·lustrades i escrites per Joan Rosell en un llenguatge clar, serveixen d'introducció per situar les característiques del relleu i el paisatge actual de Girona exposades en els cinc capítols següents.

La segona part, *Itineraris*, és una veritable guia de camp. La Costa Brava, el Montgrí i les Medes, els Aiguamolls, el cap de Creus, el Pirineu Oriental,

Banyoles, els volcans de la Garrotxa, la depressió de la Selva i la vall del Llémena del sistema Transversal són els paratges escollits.

Cada itinerari, escrit per diferents autors especialistes, comença amb una informació general sobre la zona, seguida per la descripció de cada parada, la seva localització exacta i diverses observacions. L'esment d'altres paratges d'interès, amb el suggeriment d'activitats didàctiques i bibliografia, és una bona manera d'acabar.

El llibre està ben editat, amb abundants i bones fotografies en color, reproduccions cartogràfiques, esquemes i gràfics que conviden a la seva lectura fins i tot per part del no-especialista en geologia, que hi descobrirà la gran varietat de materials, paisatges i estructures geològiques que tenim a la nostra geografia. Però potser aquest lector agrairia disposar, des del començament, d'una taula dels temps geològics, com la que es troba a l'itinerari 1, i d'un mínim de vocabulari terminològic.

Poques vegades es pot tenir en un sol llibre tanta informació. La seva publicació suposa l'oferta d'una eina didàctica de qualitat, que segur que serà ben rebuda pel professorat de secundària i de les universitats. I si tenim en compte que formava part del material lliurat a tots els participants al simposi, és també una bona manera de divulgar el nostre patrimoni natural a Girona, Catalunya i més enllà de Catalunya.

Seria desitjable que un llibre que ofereix a tots els ensenyants un bon material per utilitzar directament a les aules i al camp tingués també una edició en la nostra llengua.

Montserrat Manén

Bàscara, mil anys d'història

BOSCH I PARER, Carles; EGEA I
CÓDINA, Antoni

Mil anys de domini episcopal a Bàscara (817-1845).

Bàscara (Ajuntament). 2002.
251 pàgines.

Bàscara, que conserva al seu nom restes de la llengua prellatina parlada al país, és una de les viles més antigament documentades de la diòcesi de Girona. El nom escrit apareix a la llum l'any 817. Entre les localitats de les seves dimensions, és una de les que ha conservat més documentació sobre el seu

passat, gràcies al fet de formar part de la senyoria episcopal. Havent estat indexat l'Arxiu Diocesà, la recerca de dades referents a Bàscara esdevenia més fàcil; els autors, però, han estès la recerca a tots els arxius, en particular els notariais, i han exhaurit les informacions del parroquial.

El resultat és un recull modèlic d'història local. La informació disponible ha estat interrogada des de tots els punts de vista: econòmic, social, institucional. La il·lustració, sobretot els plànols i diagrames, contribueix eficaçment a visualitzar fets decisius per a la vila, com a constitució del teixit urbà o la disminució de l'artesanat a partir de mitjan segle XVII. Les fotografies constitueixen un autèntic inventari del patrimoni monumental, sobretot del nucli urbà. L'estudi de les institucions, particularment del govern municipal i de la parròquia, és ben detallat. Un altre aspecte d'interès és la determinació puntualitzada de la toponímia dels indrets i la ubicació precisa de camins i antics masos, alguns dels quals han perdurat més d'un mil·lenni.

L'obra de Bosch i Egea, però, té un interès que ultrapassa els límits del terme. La vocació frustrada de Bàscara, impulsada pels senyors del bàcul i la mitra, consistia en fer-ne una mena de cap de comarca, a través de l'activitat comercial, l'artesanat i els serveis. La vila tingué en